

Remediatie van televisie naar internet: Online video-esthetiek voor de liveregistraties van Nederland Zingt

Lauriene Pot, 5848261

Eindwerkstuk BA Muziekwetenschap,
MU3V14004

Cursusjaar: 2018-2019, blok 2

Universiteit Utrecht

Begeleider: Loes Rusch

Aantal woorden (excl. voetnoten, tussenkoppen,
bibliografie en appendices): 5494

Abstract

Omdat het medium televisie steeds verder daalt in populariteit, profileren veel televisiebedrijven zich tegenwoordig ook online. Eén van die bedrijven is Nederland Zingt. Het bedrijf produceert liveregistraties van geestelijke liederen aan de hand waarvan ze twee televisieprogramma's maakt. Nederland Zingt plaatst de liveregistraties van losse liederen ook op haar online kanalen op Facebook, Instagram en YouTube zonder daarbij kritisch te kijken naar de verschillende behoeften van televisie en internet. Dit terwijl het wetenschappelijke debat aangeeft dat verschillende media altijd vragen om verschillende manieren van productie en om verschillende verwerking van content. Mijn hoofdvraag van dit onderzoek luidt dan ook als volgt: 'Welke mogelijkheden zijn er voor Nederland Zingt om haar televisieclips te remediëren op zo een manier dat er ook liveregistraties voor sociale media kunnen worden geproduceerd die beter aansluiten bij de huidige online video-esthetiek?' Aan de hand van verschillende technische en esthetische aspecten van online muziekvideo's zoals deze worden besproken binnen het academische discours en aan de hand van de remediatietheorie van Bolter en Grusin zal ik de online muziekvideo's van Nederland Zingt bespreken. Binnen het theoretisch kader zal ik drie online liveregistraties als casus behandelen. Onder andere op basis van de analyses die hieruit voortkomen zal ik inzichtelijk maken hoe een liveregistratie van Nederland Zingt er over het algemeen uitziet. Tot slot zal ik een aantal adviezen uitbrengen aan Nederland Zingt om aan te geven hoe het bedrijf haar online muziekvideo's beter aan kan laten sluiten bij de huidige esthetiek van internetvideo's.

Inhoudsopgave

Online video-esthetiek voor liveregistraties van Nederland Zingt	4
Introductie	4
Onderzoeksmethoden	8
Analyse van huidige online muziekvideo's van Nederland Zingt	11
'Kom, nu is de tijd'	12
'Blijf mij nabij'	13
'I'll wish I had given Him more'	14
Esthetiek in de online muziekvideo's van Nederland Zingt	14
Aanbevelingen	16
Conclusie	18
Geraadpleegde literatuur	20
Appendices	23
Appendix 1 : Transcript interview Bas van Oort	23
Appendix 2, §1: Analyse 'Kom, nu is de tijd'	26
Appendix 2, §2: Analyse 'Blijf mij nabij'	41
Appendix 2, §3: Analyse 'I'll wish I had given Him more'	55

Online video-esthetiek voor liveregistraties van Nederland Zingt

Introductie

Zoals algemeen bekend, daalt het massamedium televisie voortdurend verder in populariteit.¹ Daarom zoeken televisiebedrijven tegenwoordig veelal ook de online platformen op om zich daar alsnog als massamedium te profileren, oftewel: ze bedrijven een vorm van remediatie – ze vernieuwen andere mediavormen, zowel oude als nieuwe- om aan te blijven sluiten bij de massa.² Internet en televisie vragen om verschillende productieprocessen en esthetiek zoals Peer en Ksiazek in hun onderzoek ‘YouTube and the Challenge to Journalism’ ook al aangeven.³ Voordat een bepaalde esthetiek kan veranderen, moet deze wel eerst duidelijk in kaart gebracht worden.⁴ Al met al worden er genoeg aanknopingspunten aangeboden in huidige onderzoeken naar muzikale internetvideo’s, maar is er in het huidige wetenschappelijke discours nog niet veel op gereageerd: ‘In the field of music, this new situation brings great topicality to studies that focus on the interplay between live music events, social media and online use of recorded music, yet such studies are scarce’.⁵

Dit leidt mij ertoe onderzoek te doen naar ‘Nederland Zingt’, onderdeel van de Evangelische Omroep (EO). Nederland Zingt maakt twee televisieprogramma’s - *Nederland Zingt* en *Nederland Zingt op Zondag* - en profileert zich daarnaast online als dé plek om samen te zingen en te geloven op haar sociale mediakanalen.⁶ Hiermee toont het bedrijf dat ze haar focus niet alleen op televisie legt, maar juist crossmediaal houdt.⁷ Het bouwen van een online platform is voor Nederland Zingt één van de ‘kwalitatieve doelen’ die ze met name wil

¹ *SKO Jaarrapport TV 2017*. (Amsterdam: Stichting Kijkonderzoek, 2018), PDF, 5.

https://kijkonderzoek.nl/images/Persberichten_algemeen/SKO_Jaarrapport_TV_2017.pdf

² Reinier Kist, ‘Forse kritiek van omroepen op het online beleid van de NPO,’ *NRC* (Online artikel), geraadpleegd op 23 oktober 2018,

<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/09/13/hoe-digitaal-is-hilversum-4249357a1521102> ;

SKO Jaarrapport TV 2017, 5.

https://kijkonderzoek.nl/images/Persberichten_algemeen/SKO_Jaarrapport_TV_2017.pdf ;

Michaël Terlouw, ‘Inleiding’, *Michaël studeert af* (blog), geraadpleegd op 23 oktober 2018,

<https://michaelstudeertaf.wordpress.com/>;

Jay David Bolter en Richard Grusin, *Remediation: Understanding New Media*, (Cambridge, MA; Londen: The MIT Press), 273.

³ Limor Peer en Thomas B. Ksiazek, ‘YouTube and the Challenge to Journalism,’ *Journalism Studies* 12, Nr. 1 (2011): 45-63.

⁴ Carol Vernallis, ‘Music Video’s Second Aesthetic?’, in *The Oxford Handbook of New Audiovisual Aesthetics*, red. John Richardson, Claudia Gorbman en Coral Vernallis (Oxford, New York; Oxford University Press, 2013), 464.

⁵ Anne Danielsen en Yngvar Kjus, ‘The mediated festival: Live music as trigger of streaming and social media engagement,’ *Convergence: The international Journal of Research into New Media Technologies* (25 juli 2017): 1-21, doi: 10.1177/1354856517721808.

⁶ ‘Verslag’, info, Nederland Zingt, laatst aangepast op 23 februari 2018,

https://www.facebook.com/pg/NederlandZingt/about/?ref=page_internal.

⁷ Albert-Jan Schol, ‘NeZi – jaarplan 2018’ (ongepubliceerd manuscript, najaar 2017), PDF-bestand, 4.

bereiken door online interactie te creëren met haar achterban.⁸ Hiermee geeft het bedrijf dus aan zeker niet meer alleen het televisiepubliek te willen bereiken.

Het ‘samen zingen en samen geloven’⁹ maakt deel uit van de missie van de EO om ‘vanuit een persoonlijke relatie met Jezus Christus het Goede Nieuws van Gods Koninkrijk vorm te geven en door te geven.’¹⁰ Daarnaast is één van de specifieke doelen die Nederland Zingt zich op dit moment stelt om te verjongen zonder haar vaste achterban te verliezen. Met deze jongere achterban wil het bedrijf verschillende generaties en kerkgemeenschappen aan elkaar verbinden.¹¹ Nederland Zingt probeert onder andere een volledig publiek te trekken door ‘niet de uitersten op [te zoeken], maar [te] kiezen voor melodieën die voor iedereen goed mee te zingen zijn met toegankelijke teksten.’¹² Eén van de speerpunten waarmee Nederland Zingt expliciet probeert te verjongen, is het gebruik van Instagram.¹³

De televisieproducties van Nederland Zingt behoren tot de grotere meer-cameraproducties van Nederland. De programma’s zijn, zoals de titels *Nederland Zingt* en *Nederland Zingt op Zondag* ook al duiden, puur gericht op het Nederlandse televisielandschap. Toen Nederland Zingt begin jaren negentig werd gelanceerd, was dat dus geen reactie op de mindering van muziektelevisie binnen het internationale televisielandschap toentertijd. Naast haar televisieprogramma’s heeft Nederland Zingt inmiddels ook een behoorlijke online basis met kanalen op YouTube, Facebook en Instagram. Zelf verwoordt het bedrijf dit als een ‘platformafhankelijke manier van werken’ waarmee ze ‘de scheidslijnen tussen TV en online [afbreekt]’. Hiermee wordt gepoogd om niet langer alleen liveregistraties voor televisie te tonen, maar ook content in de meest algemene zin van het woord.¹⁴

Sinds 2017 werkt Nederland Zingt tijdens haar televisieopnames met de zogeheten ‘nieuwe stijl’.¹⁵ Dit concept, ontwikkeld door regisseur Bas van Oort in samenwerking met de redactie en producenten van Nederland Zingt, heeft als doel om de opnames van Nederland Zingt aan te doen voelen als evenement in plaats van een televisieopname voor het aanwezige publiek.¹⁶ Dit uit zich in dat liederen in één keer worden opgenomen en dat deze niet meer

⁸ Ibid., 6.

⁹ ‘Verslag’, info, Nederland Zingt, laatst aangepast op 23 februari 2018, https://www.facebook.com/pg/NederlandZingt/about/?ref=page_internal.

¹⁰ ‘Evangelie’, Missie Evangelische Omroep, Missie en bestuur, Over de EO, Evangelische Omroep, geraadpleegd op 15 november 2018.

¹¹ Schol, ‘NeZi – jaarplan 2018’, 2, 9.

¹² Ibid., 2.

¹³ Ibid., 5.

¹⁴ Ibid., 3.

¹⁵ Bas van Oort, interview door Lauriene Pot, 30 november 2018, transcript, appendix 1.

¹⁶ Ook dit evenementgevoel wordt door Nederland Zingt als belangrijk beschouwd om de community te versterken.

stukje voor stukje worden gefilmd totdat een perfect resultaat is vastgelegd. Door de nieuwe stijl van Nederland Zingt ligt het uiteindelijke resultaat van video's minder duidelijk vast en zijn er veel meer mogelijkheden dat er tijdens de opname zaken wijzigen in de regie of muziek. De regie wordt vóór een opname nog wel helemaal uitgeschreven, maar mocht er tijdens een opname per ongeluk iets verkeerd gefilmd worden, dan zal dit achteraf in de montage aangepast worden en zal men tijdens de opname dit stuk niet nogmaals filmen.¹⁷

Op basis van de huidige wetenschappelijke opvatting dat twee verschillende media om twee verschillende productieprocessen vragen en omdat dit thema ook voor eindredacteur Albert-Jan Schol erg van belang is,¹⁸ wil ik gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor Nederland Zingt om online video's te produceren in aansluiting op de huidige esthetiek van het internet. Mijn hoofdvraag luidt dan ook: 'Welke mogelijkheden zijn er voor Nederland Zingt om haar televisieclips te remediëren op zo een manier dat er ook liveregistraties voor sociale media kunnen worden geproduceerd die beter aansluiten bij de huidige online video-esthetiek?'¹⁹

Deelvragen die ik bij deze hoofdvraag heb geformuleerd, zijn:

1. Wat zijn de esthetische en technische eigenschappen van online (muziek)video's?
2. Voldoen de online liveregistraties van Nederland Zingt ook aan de esthetische en technische eigenschappen van online (muziek)video's?
3. Welke eigenschappen hebben de online muziekvideo's van Nederland Zingt op dit moment en maakt dit dat de video's typische online video's zijn of zijn het eerder 'televisieclips' te noemen?

In mijn onderzoek zal ik de liveregistraties van Nederland Zingt behandelen als videoclip. Hoewel er wel degelijk verschillen zijn tussen de twee soorten internetvideo's, zie ik genoeg overeenkomsten om de academische literatuur over videoclips toe te passen op liveregistraties. Binnen de bestudering van liveregistraties zal ik vooral esthetische en technische eigenschappen benaderen.

Mijn onderzoek plaats ik binnen het theoretisch kader van de remediatietheorie zoals beschreven in *Remediation: Understanding New Media*.²⁰ In dit boek stellen Bolter en Grusin

¹⁷ Dit is de algemene aanpak. Binnen elke opname zijn er wel uitzonderingen te vinden. Als een lied bijvoorbeeld muzikaal gezien écht niet goed gaat, kan ervoor gekozen worden om dit in zijn geheel opnieuw op te nemen. Dit gebeurt maximaal twee à drie keer per avond, afhankelijk van de resterende vrije opnametijd.

¹⁸ Dit gegeven komt voort uit informele gesprekken met Schol.

¹⁹ Hierbij ga ik ervan uit dat de televisieclips die Nederland Zingt aflevert, vrijwel onveranderd blijven, maar dat de internetvideo's wellicht aangepast zullen moeten worden. Deze aanname komt voort uit gesprekken met Albert-Jan Schol, eindredacteur van Nederland Zingt.

²⁰ Jay David Bolter en Richard Grusin, *Remediation: Understanding New Media* (Cambridge, MA; Londen: The MIT Press).

dat het medium internet een vorm van hypermedialiteit – representatie waarbij het medium niet te ontzien valt - met zich meebrengt doordat de gebruiker zelf de controle heeft over wat er zich op dat moment afspeelt en of en hoe daar op gereageerd kan worden.²¹ Televisie daarentegen, een traditioneler medium, brengt juist meer transparante immedialiteit – representatie waarbij de aanwezigheid van het medium vergeten kan worden - met zich mee.²² De kijker heeft geen controle over wat er op televisie is en op welk moment er een bepaald programma wordt uitgezonden.²³ Hoewel dit werk uit 2002 wellicht wat verouderd is betreffende de beschreven voorbeelden, zijn de denkwijzen waarmee overgangen tussen mediavormen kunnen worden geduid en geanalyseerd nog steeds toepasbaar. Binnen deze denkwijzen wordt echter niet zo zwart-wit geredeneerd als men in eerste instantie vaak denkt; remediatie bestaat uit een bepaalde verhouding van immedialiteit en hypermedialiteit dat voor elke mediavorm verschilt. Mediavormen zijn (bijna) nooit volledig immediaal of volledig hypermediaal. Ik zal dan ook binnen de online video's van Nederland Zingt op zoek gaan naar de verhoudingen tussen immedialiteit en hypermedialiteit.

De vorm van de liveregistraties van Nederland Zingt is nog niet aangepast voor het online publiek aangezien Nederland Zingt op dit moment haar televisieclips vrijwel onveranderd op internet plaatst.²⁴ Hieruit lijkt voort te komen dat de verschillende platformen zich richten op dezelfde doelgroep (de televisiekijker van Nederland Zingt), hoewel dit niet de bedoeling lijkt op basis van het jaarplan waarin staat weergegeven dat Nederland Zingt een zo breed mogelijk publiek wil trekken (oftewel televisiepubliek én internetpubliek).²⁵ Wanneer er soms toch verschil zit tussen de televisie- en de internetversie van een liveregistratie komt dat meestal doordat (langere) instrumentale stukken wel gebruikt worden voor televisie, maar niet voor internet. In deze uitzonderlijke gevallen wordt dus wel gekozen voor remediatie van de televisieclip, terwijl deze remediatie eigenlijk standaard zou moeten zijn zodra een liveregistratie op een ander medium wordt geplaatst om aan te blijven sluiten bij het desbetreffende medium. Daarbij komt er in het geval van Nederland Zingt ook nog eens meer

²¹ Bolter en Grusin, *Remediation*, 272.

²² Ibid.

²³ Hierbij wordt interactieve televisie slechts aangestipt door Bolter en Grusin, maar verder buiten beschouwing gelaten.

²⁴ Dat de video's praktisch niet verschillen neem ik zelf waar in mijn werk voor Nederland Zingt en is bevestigd door eindredacteur Albert-Jan Schol.

²⁵ Schol, NeZi – jaarplan 2018, 2.

ruimte vrij voor remediatie van internetvideo's doordat het bedrijf online meer kan experimenteren met liveregistraties dan op televisie.²⁶

Onderzoeksmethoden

Om het regieproces en de daarachter liggende keuzes van Nederland Zingt duidelijker in kaart te brengen, heb ik op 30 november 2018 een kwalitatief interview gehouden met regisseur Bas van Oort. Dit interview heb ik gehouden volgens de opzet in 'Basisboek Interviewen: Handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews' van Baarda en Van der Hulst.²⁷ Ik heb gekozen voor een halfgestructureerd interview; hiervoor heb ik meerdere beginvragen over verschillende onderwerpen voorbereid, maar heb ik ook ruimte gelaten voor onvoorbereide vragen en gespreksonderwerpen die gedurende het interview aan bod kwamen.²⁸ In het interview heb ik met Van Oort het regieproces van Nederland Zingt besproken en heb ik ook enkele casussen aangehaald. De toelichtingen van Van Oort zullen sommige beweringen in dit onderzoek versterken of verduidelijken. Het transcript van het interview is te vinden in Appendix 1 en hier zal regelmatig naar verwezen worden.

Naast het bestuderen van academische literatuur en het spreken van werknemers bij Nederland Zingt, zal ik contentanalyses uitvoeren van enkele liveregistraties op YouTube om een betrouwbaar beeld te kunnen schetsen van de video's en de esthetiek die daarin wordt toegepast.²⁹ Peer en Ksizaek leggen deze manier van analyseren als volgt uit: 'We analyze news content, looking for manifestations of traditional, routinized practices, but in order to understand and interpret our findings we draw upon the institutional context [...] of this content.'³⁰ De specifieke zaken waar ik gedurende de contentanalyse op wil letten, zijn de volgende aspecten die Peer en Ksiazek benoemen: shots, beeld, montage (als onderdelen van editing en cinematografie) en de aspecten audio en muziek.³¹ Betreffende de muziek vormen

²⁶ Dat het bedrijf op televisie minder durft / kan experimenteren met video's komt doordat het bedrijf haar vaste televisiekijkers wil behouden. Op internet speelt het probleem van vaste kijkers verliezen veel minder omdat de kijker zelf een andere video kan selecteren wanneer een bepaalde video hem/haar niet bevalt; Van Oort, interview.

²⁷ Ben Baarda en Monique van der Hulst, 'Woord vooraf', in *Basisboek Interviewen: Handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews*, vierde druk (Groningen; Houten: Noordhoff Uitgevers, 2017).

²⁸ *Ibid.*, 21-22.

²⁹ Tussen de YouTubeversies en de Facebookversies van deze video's zit geen verschil. Daarom zullen de beweringen en conclusies die ik op basis van de YouTube-video's kan maken, ook voor Facebook gelden. De video's die Nederland Zingt op Instagram plaatst zijn wel afwijkend, in de zin dat deze video's enkel de eerste seconden van een lied laten zien en daarna doorverwijzen naar de volledige video op YouTube. Om deze reden zullen de beweringen over de YouTube-video's ook (in een beperkte mate) voor Instagram gelden.

³⁰ Peer en Ksiazek, 'YouTube and the Challenge to Journalism', 49.

³¹ *Ibid.*, 50.

tempo, instrumentarium en liedteksten de basis voor regiekeuzes,³² daarom zal ik deze muzikale aspecten extra belichten in mijn analyses. Verder wil ik nog de volgende esthetische waarden – zoals door Vernallis beschreven in ‘Reconfiguring Music Video’ – toevoegen aan de te onderzoeken aspecten van de liveregistraties: ‘Reiteration and Pulse’, ‘Digital Swerve - Irreality and Weightlessness’, ‘Scale and Graphic Values’ en ‘Mirroring the Internet, Eliciting Participation’³³. Deze onderwerpen duiden respectievelijk op herhaling, onwerkelijkheid in digitale beelden, grafisch ontworpen beelden en verbanden met andere internetvideo’s.

Uit bovenstaande opsomming is op te maken dat ik niet alle aspecten van videoclipps zoals beschreven door Vernallis zal bespreken: ‘Humor and Parody’, ‘Volubility and Condensation’, ‘Causal Relations’, ‘Variability and Intertextuality’ en ‘Politics, Music Video, and YouTube’s Evolving Discourse’ zullen niet aan bod komen in dit onderzoek.³⁴ Deze onderdelen van hedendaagse videoclipps zijn namelijk niet relevant genoeg voor de liveregistraties van Nederland Zingt. ‘Volubility and Condensation’, oftewel het creëren van verschillende betekenissen in één video,³⁵ is mijns inziens niet relevant genoeg omdat Nederland Zingt de boodschap van het christelijk geloof communiceert en daar verder geen extra boodschap aan toevoegt. Duidelijke causale verbanden zoals Vernallis beschrijft, zijn ook niet terug te vinden in de online video’s van Nederland Zingt. Beelden volgen elkaar op en hoewel de muziek in de opeenvolging van beelden zeker een rol speelt, is dit niet te herkennen als een causaal verband. Tevens het aspect ‘Politics, Music Video, and YouTube’s Evolving Discourse’ is niet relevant genoeg binnen Nederland Zingt. Het bedrijf focust zich met haar content en evenementen volledig op een religieuze boodschap waarbinnen politiek en maatschappelijke thema’s geen (belangrijke) rol spelen.

‘Humor and Parody’ zal ik niet meenemen in de analyse omdat dit niet van toepassing is op de liveregistraties van Nederland Zingt. Het bedrijf verwerkt wel degelijk humor in haar content, maar wanneer ze dit doet, doet ze dit in andere video’s voor sociale media zoals de video met de 1-aprilgrap van muzikaal leider Martin Zonnenberg.³⁶ ‘Variability and Intertextuality’ is iets wat Nederland Zingt ook inzet; met name in haar muziek. Meer dan

³² Hoewel liedteksten niet per se muzikaal zijn, neem ik deze toch mee in mijn muzikale analyse. Dit omdat de keuzes op basis hiervan zo sterk bepaald zijn, dat het niet verwaarloosd kan worden.

³³ Carol Vernallis, ‘Reconfiguring Music Video: Beyoncé’s “Video Phone”,’ in *Unruly Media: YouTube, Music Video, and the Cinema* (Oxford; New York: Oxford University Press, 2013), 183.

³⁴ Vernallis geeft zelf ook al aan dat niet alle aspecten altijd toepasbaar zijn op hedendaagse internetvideo’s: ‘Nor do all contemporary music videos share these aesthetics’. Dit onderbouwt de keuze om niet alle punten van Vernallis te bespreken.;

Vernallis, ‘Reconfiguring Music Video’, 203.

³⁵ Ibid., 195.

³⁶ ‘Martin Zonnenberg stopt met orgelspelen’, Nederland Zingt, geplaatst op 1 april 2018, <https://www.facebook.com/NederlandZingt/videos/1688487977879057/>.

eens worden dezelfde melodieën ingezet in verschillende liederen; zo wordt de melodie van het refrein van het lied ‘Open armen’ ingezet als coda voor de uitvoering van ‘U bent welkom’ op de Nederland Zingt Dag 2018.³⁷ De reden dat ik ervoor heb gekozen om dit aspect niet mee te nemen in mijn onderzoek is dat het binnen de Nederland Zingt video’s om specifieke gevallen gaat waar zich dit voordoet.

Naast de hierboven genoemde aspecten zal ik ook niet nadrukkelijk ingaan op de rol van religie in de online muziekvideo’s van Nederland Zingt. Schol is er niet van overtuigd dat de regie bij Nederland Zingt anders werkt dan de regie bij seculiere Nederlandse televisieprogramma’s. Eén van de argumenten die hij hiervoor aandraagt is dat veel medewerkers (onder andere crewleden en *creatives*) bij Nederland Zingt ook ervaring hebben bij seculiere (Nederlandse) televisieprogramma’s en die ervaring op eenzelfde manier inzetten bij Nederland Zingt. Uiteindelijk zal elk programma om een eigen manier van werken vragen, maar de manier van werken wordt bij EO-programma’s lang niet op alle fronten gestuurd door de religieuze boodschap van de omroep. Tevens Van Oort is er niet van overtuigd dat de religieuze boodschap zoals de EO wil verspreiden, terug te vinden is in de regie of in de technische aspecten van liveregistraties. Volgens Van Oort is religie in dit geval een muzikaal en tekstueel aspect.³⁸

Tot slot zal ik gegevens uit het literatuuronderzoek, de contentanalyse, het interview met Van Oort en informele gesprekken met Nederland Zingt medewerkers, aanvullen met mijn eigen kennis en ervaring betreffende Nederland Zingt. Dit heb ik opgedaan tijdens mijn productiestage aldaar van februari tot en met juni 2018 (oftewel het televisieseizoen *voorjaar 2018*). Ook zal ik mijn huidige werknemerschap bij Nederland Zingt inzetten als een bron van extra kennis van het bedrijf. Mijn werkzaamheden voor Nederland Zingt gelden binnen dit onderzoek dus als participatieve observatie.

De video’s die mijn casussen gaan vormen zijn ‘Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd’³⁹, ‘Nederland Zingt: Blijf mij nabij’⁴⁰, en ‘Nederland Zingt: I’ll wish I had given Him more’⁴¹. Ik heb voor ‘Kom, nu is de tijd’ gekozen omdat dit lied onderdeel uitmaakt van een opname welke volledig voor internet is gefilmd in plaats van voor televisie. De andere twee

³⁷ ‘Nederland Zingt Dag 2018: U bent welkom’, YouTube, geplaatst op 21 april 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=IPoG-k7upiM> (Geraadpleegd op 3 januari 2019).

³⁸ Van Oort, interview.

³⁹ ‘Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd’, YouTube, geplaatst op 30 januari 2017, <https://youtu.be/eGqTgl-2hBE> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

⁴⁰ ‘Nederland Zingt: Blijf mij nabij’, YouTube, geplaatst op 23 december 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=0QZLIXp0vLQ> (geraadpleegd op 27 december 2018).

⁴¹ ‘Nederland Zingt: I’ll wish I had given Him more’, YouTube, geplaatst op 14 maart 2018, <https://youtu.be/iIzkCDuOaAU> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

video's heb ik uitgekozen aangezien dit recente opnames zijn. De inrichting van de liveregistraties van Nederland Zingt is de laatste jaren dusdanig veranderd, dat het analyseren en bespreken van oudere video's geen actueel beeld zou vormen. Daarbij behoren 'Blijf mij nabij' en 'I'll wish I had given Him more' tot de meest bekeken online liveregistraties van de seizoenen *Najaar 2017* en *Voorjaar 2018*.⁴² Verder heb ik mij met deze twee video's beperkt tot de reguliere Nederland Zingt opnames. Opnames van evenementen zoals de Nederland Zingt Dagen of *sing-ins* zal ik niet in mijn onderzoek betrekken, omdat deze vanwege de afwijkende regie- en muziekstijl ook niet worden ingezet voor (reguliere) televisie-uitzendingen.

De video 'Blijf mij nabij'⁴³ is net als 'Kom, nu is de tijd' geregisseerd door Van Oort. 'I'll wish I had given Him more'⁴⁴ is geregisseerd door Janny Fijnvandraadt, de andere regisseur van Nederland Zingt. Toch wil ik de liveregistratie van 'I'll wish I had given Him more' meenemen in de vergelijking, omdat deze opname, ondanks de Engelse tekst, typerend is voor Nederland Zingt. 'I'll wish I had given Him more' is typerend voor Nederland Zingt doordat het is opgenomen in een traditioneel kerkgebouw,⁴⁵ de begeleiding van het traditionele kerkorgel is aangevuld met een combo bestaande uit drums, contrabas en akoestische gitaar en omdat het is gezongen door mannenkoor 'Urker Zangers': een koor dat al vaker bij Nederland Zingt heeft opgetreden net als andere mannenkoren (van Urk). 'Blijf mij nabij' is ook typerend voor Nederland Zingt, bovenal door de liedkeuze. Het lied is de afgelopen jaren relatief vaak opgenomen.⁴⁶ Daarbij is deze opname interessant doordat er veel variëteit aan bod komt; er zingen twee koren – een gospelkoor en een traditioneel christelijk koor – er is veel ruimte voor instrumentale stukken en er is veel afwisseling in de partijen. Dit alles uiteraard wel weer in de setting van een traditioneel kerkgebouw.⁴⁷

Analyse van huidige online muziekvideo's van Nederland Zingt⁴⁸

⁴² 'Blijf mij nabij' heeft 9549 views op YouTube en 'I'll wish I had given Him more' 10154. Geraadpleegd op 3 januari 2019.

⁴³ 'Nederland Zingt: Blijf mij nabij', YouTube, geplaatst op 23 december 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=0QZLIXp0vLQ> (geraadpleegd op 27 december 2018).

⁴⁴ 'Nederland Zingt: I'll wish I had given Him more', YouTube, geplaatst op 14 maart 2018, <https://youtu.be/iIzkCDuOaAU> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

⁴⁵ De kerk waar dit lied is opgenomen is de Martinikerk in Sneek.

⁴⁶ Alleen al op YouTube zijn er zeven verschillende liveregistraties van Nederland Zingt te vinden van het lied 'blijf mij nabij', of zoals de titel klinkt in andere vertalingen 'Blijf bij mij, Heer' of 'Blijf met mij, Heer'. Deze opnames zijn allemaal vanaf 2011 op YouTube geplaatst.

⁴⁷ Deze liveregistratie van 'Blijf mij nabij' is opgenomen in de Grote Kerk in Den Haag.

⁴⁸ In de volgende alinea's staan enkele belangrijke aspecten uit de specifieke video's beschreven. Een volledig overzicht van alle analyses is te vinden in de appendices.

Kom, nu is de tijd

Allereerst wil ik de liveregistratie van het lied ‘Kom, nu is de tijd’ bespreken, uitgevoerd door Martin Brand, Elise Mannah, Gerald Troost, Jaap Kramer en band (zie ook appendix 2, §1: Analyse ‘Kom, nu is de tijd’).⁴⁹ ‘Kom, nu is de tijd’ illustreert het typerende ‘samen zingen’⁵⁰ van Nederland Zingt. Niet alleen het publiek zingt mee met hoofdartiest Martin Brand, maar ook ‘muzikale vrienden’ Mannah, Troost en Kramer. De begeleiding bestaat uit akoestische gitaar, piano, contrabas en percussie. De setting van het concert is redelijk informeel, zeker in verhouding tot de reguliere opnames van Nederland Zingt.⁵¹ Toch is in deze opname nog wel de traditionele kerksetting te zien door de architectuur van het gebouw, maar ook door het orgel in de achtergrond. De setting is veelal te zien in wit-, beige- en geeltinten. Deze opname is, in tegenstelling tot reguliere opnames van Nederland Zingt, overdag opgenomen, waardoor er niet alleen kunstmatig licht aanwezig is in de ruimte, maar ook daglicht. Dit versterkt de witte en gelige tinten van de achtergrond. Met name Brand en Mannah steken sterk af tegen de achtergrond door hun donkere kleding.

Muziek kan bepalend zijn voor een setting die wordt gecreëerd en dat is hier goed terug te zien. ‘Kom, nu is de tijd’ is een tamelijk eenvoudig lied op basis van vijf akkoorden, bekend van de liedbundel *Opwekking* voor Nederlandse pinkstergemeenten en andere minder formele, traditionele kerkgemeenschappen.⁵² Om deze reden is ervoor gekozen om de setting ook informeler te houden.⁵³ Een andere manier waarop informaliteit tot uiting komt is door Brand die, in plaats van een dirigent, de muziek en zang al pratend leidt. Dankzij deze informelere setting sluit de opname waarschijnlijk beter aan bij een jongere doelgroep, wat ook te zien is aan het aanwezige publiek. Dit is relatief jong in vergelijking met het publiek bij de reguliere Nederland Zingt televisieopnames.

Deze liveregistratie, opgenomen tijdens het vriendenconcert voorafgaand aan de reguliere opname *Amersfoort 2016* is niet erg succesvol gebleken. Online valt het aantal *views* tegen en bij Nederland Zingt is men niet echt tevreden over het uiteindelijke resultaat, terwijl dit juist speciaal voor internet is gefilmd. De muziek is bovenal leidend in de regie op het gebied van het tempo van de shots en de shotwisselingen: camera’s bewegen sneller en shots wisselen sneller. De beelden zijn regelmatig erg schokkerig gefilmd ten opzichte van de

⁴⁹ ‘Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd’, YouTube, geplaatst op 30 januari 2017, <https://youtu.be/eGqTgl-2hBE> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

⁵⁰ ‘Verslag’, info, Nederland Zingt, laatst aangepast op 23 februari 2018, https://www.facebook.com/pg/NederlandZingt/about/?ref=page_internal.

⁵¹ Ibid.

⁵² Stichting Opwekkingsliederen, ‘Opwekkingsliederen’ (Putten: Stichting Opwekkingsliteratuur).

⁵³ Van Oort, interview.

reguliere televisieopnames, wat een voorbeeld vormt van de experimenteerruimte die Nederland Zingt zichzelf online gunt.⁵⁴ Het doel van deze manier van filmen is dat de beelden geschikter worden voor internet en deze denkwijze sluit sterk aan bij de online beeldvoering.⁵⁵ ‘YouTube’s physics are odd’ volgens Vernallis’ internetvideo-eigenschap ‘digital swerve’.⁵⁶ Wat hier verder bij aansluit is dat de beelden in deze video niet altijd helemaal scherp zijn en doordat er niet altijd de belangrijkste zaken in beeld worden gebracht. Zo is in shot 38 Brands hoofd niet altijd in beeld te zien, zie appendix 2, §1.

Blijf mij nabij

Zoals eerder benoemd is ‘Blijf mij nabij’ een typerende opname voor Nederland Zingt, zowel door de muziek als door de beeldvoering (zie ook appendix 2, §2: Analyse ‘Blijf mij nabij’). De overzichtsshots (shot 10, 16, het shot tussen shot 23 en 24, het shot na shot 24)⁵⁷ bieden zicht op de algehele traditionele setting. ‘Blijf mij nabij’ is immers ook een traditioneel christelijk lied. Deze vertaling komt uit het Liedboek voor de Kerken uit 1973, een liedboek dat veelal in zeer traditioneel protestantse kerkgemeenschappen wordt ingezet. Het instrumentale intro en tussenspel en hoe het eerst gezongen vers door een gospelkoor wordt gezongen in plaats van een traditioneel koor of samenzang, zijn de enige vernieuwende muzikale aspecten. Alle instrumenten die hierbij worden ingezet (orgel, piano, vier violen, twee trompetten en een contrabas) zijn traditioneel. Wellicht is de specifieke combinatie ervan wat vernieuwend voor de Nederland Zingt kijker.

De shotwisselingen vinden steevast plaats vóór de eerste tel van de maat. Dit doet Van Oort bewust bij alle televisieopnames van Nederland Zingt, ondanks dat het niet een traditionele manier van regisseren is, omdat hij zingende mensen een fractie voordat ze daadwerkelijk zingen al in beeld wil hebben.⁵⁸ Verder valt het in de regie op dat er heel bewust camera’s zijn gericht op de klinkende instrumenten, met name wanneer een instrument een belangrijke inzet heeft. Dat de shots van deze instrumenten in het tussenspel wat korter zijn dan de gemiddelde shots van deze video, heeft waarschijnlijk te maken met dat er zaken niet goed (genoeg) zijn gefilmd en is dus in eerste instantie geen bewuste regiekeuze geweest.⁵⁹ Het is ook terug te zien in de vergelijking tussen het oorspronkelijke draaiboek en

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Zowel volgens Bas van Oort als Albert-Jan Schol.

⁵⁶ Vernallis, *Reconfiguring Music Video*, 188.

⁵⁷ Zie appendix 2, §2.

⁵⁸ Van Oort, interview.

⁵⁹ Ibid.

de uiteindelijke video; bijna de helft van de shots in het tussenspel zijn extra shots die oorspronkelijk niet ‘gescript’ zijn door Van Oort.

I'll wish I had given Him more

Eén van de meest opvallende zaken uit ‘I'll wish I had given Him more’ is, mijns inziens, de editing (zie ook appendix 2, §3: Analyse ‘I'll wish I had given Him more’). De shots duren erg lang, hebben vaak een gelijke lengte (bijna alle shots duren exact vier of acht maten) en er wordt precies op de tel geschakeld. Dit vormt een groot contrast met de hiervoor besproken video’s. Enerzijds kom dit waarschijnlijk doordat deze regie van de hand komt van Fijnvandraadt en niet van Van Oort zoals de andere video’s. Anderzijds worden er hier ook bewust volledig andere keuzes gemaakt, bijvoorbeeld op basis van de muziek. Deze is tamelijk langzaam en traditioneel. De setting is daarbij ook erg traditioneel met een mannenkoor waarvan de koorleden allemaal strak in pak gekleed zijn. De muziek en de uitvoerenden bieden geen logische keuze voor een afwijkende of vernieuwende regie.

Wat verder opvalt in tegenstelling tot de twee hiervoor besproken video’s, is dat hier de focus van de regie bovenal op het koor ligt: driekwart van het aantal shots is nadrukkelijk op het koor gericht. Dit is uiteraard logisch met de gedachte dat het koor de enige groep zingende mensen vormt. Anderzijds krijgt de kijker nu niets mee van de beleving van het publiek, iets waar Nederland Zingt wel op wil focussen met haar opnames in ‘nieuwe stijl’. Ook de instrumenten worden nauwelijks gefilmd. Het combo en de pianist worden slechts één keer in beeld gebracht. De organist wordt zelfs helemaal niet in beeld gebracht, terwijl het orgel wel degelijk het leidende instrument is in de algehele begeleiding van dit lied.

Esthetiek in de online muziekvideo’s van Nederland Zingt

In de liveregistraties van Nederland Zingt zijn vaste patronen te herkennen. Zo is het eerste shot van een liveregistratie vaak gericht op het instrument dat de muzikale begeleiding opent of hierin het meest belangrijk is. Zo ook in alle hierboven genoemde casussen. Het introshot wordt opgevolgd door shots van zingende mensen, shots van de ruimte (met name vanuit het midden van de kerk) en shots van de instrumenten wanneer deze zeer aanwezig zijn in de muziek. Deze shots komen allemaal vanuit de televisieproductie en zijn niet per definitie geschikt voor internetvideo’s omdat internet immers vraagt om andere manieren van content weergeven. Hier zal dan ook een vorm van remediatie plaats moeten vinden. Aan het einde van de YouTube-video’s van Nederland Zingt verschijnt vaak het logo van het bedrijf in beeld tezamen met één of meerdere suggesties voor andere video’s. Dit is binnen de video’s

de enige verwijzing naar het medium internet en dus het enige dat bijdraagt aan Vernallis' 'Mirroring the Internet, Eliciting Participation'⁶⁰, aangezien het beeldmateriaal *an sich* volledig naar het televisieprogramma verwijst.

Bij elke (reguliere) Nederland Zingt opname is een zogeheten *camera crane* aanwezig. Hiermee kunnen beelden gefilmd worden vanaf een grotere hoogte die vaak een overzicht bieden van bijvoorbeeld het publiek of de ruimte. Bij deze shots wordt er vaak ook een voorwerp in de voorgrond te houden om meer diepte te creëren in het shot.⁶¹ Soms wordt dit gedaan met bloemstukken, maar dit gebeurt ook regelmatig met pilaren, een kroonluchter of de preekstoel; elementen die vrijwel standaard aanwezig zijn in de kerken waar Nederland Zingt haar opnames heeft. Door bloemen in de voorgrond te brengen of, zoals in de hierboven besproken opname van 'Kom, nu is de tijd', kleine kaarsjes en waxinelichtjes, worden details gefilmd. Dit maakt overzichtshots alsnog geschikt voor online gebruik waarbij details in beeld kunnen compenseren voor het wegvallen van details in de muziek door slechtere geluidskwaliteit online.⁶² Wanneer samenzang een rol speelt in een opname, worden er altijd zingende publieksleden in beeld gebracht, zoals terug te zien in de besproken opnames van 'Blijf mij nabij' en 'Kom, nu is de tijd'. Een sterk verschil tussen deze opnames is dat er bij 'Blijf mij nabij' vooral hele rijen publiek worden gefilmd terwijl er (vaak) bij 'Kom, nu is de tijd' slechts één of twee publieksleden tegelijkertijd worden gefilmd. Ook dit komt overeen met het idee dat voor internet kleiner en gedetailleerder gefilmd kan worden.

De shotwisselingen van 'Kom, nu is de tijd' en 'Blijf mij nabij' vinden niet plaats op de eerste tel van de maat, maar telkens iets daarvoor (hoewel er niet elke maat een shotwisseling is). Bij 'Blijf mij nabij' is er echter nog wel met shotlengtes van hele maten gewerkt, terwijl er op dat gebied bij 'Kom, nu is de tijd' helemaal geen structuur meer te vinden is. Sommige shots duren misschien net één seconde (bijvoorbeeld shot 1 en 29, zie appendix 2, §1), waar andere shots wel bijna tien seconden duren (bijvoorbeeld shot 8 en 16). De wisselingen van liedonderdeel (van couplet naar refrein of andersom) lijken niet altijd geen nieuw shot te vergen. Kortom, het is volledig onvoorspelbaar wanneer een nieuw shot zal starten in het voor internet gefilmde 'Kom, nu is de tijd'. Deze manier van editen vormt een enorme tegenstelling met de editing van 'I'll wish I had given Him more'. Hier worden shots precies op de maatwisseling ingezet en worden shots herhaald. Vernallis noemt herhaling als onderdeel van haar categorie 'reiteration and pulse' één van de meest

⁶⁰ Vernallis, *Reconfiguring Music Video*, 200-201.

⁶¹ Van Oort, interview.

⁶² Vernallis, 'Music Video's Second Aesthetic?', 447.

belangrijke esthetische aspecten van YouTube-video's.⁶³ Wat hierbij niet werkt voor het medium internet is dat de shots lang duren; een shot van vier maten duurt immers al snel 6 à 7 seconden. 'YouTube clips can move at an extremely fast pace'⁶⁴, maar in deze video zien we er niets van terug. Het langzame tempo van deze video sluit aan bij de muziek en de setting, maar niet bij het medium.

De beelden van alle drie de hierboven besproken video's maken het overduidelijk dat de video's van Nederland Zingt streven naar een sterke vorm van immedialiteit: de kijker moet het gevoel krijgen dat ze bij het evenement aanwezig is, bijvoorbeeld door zelf vanachter de computer mee te zingen (wat mede wordt gestimuleerd door de hypermediale ondertiteling). Aan de andere kant moet de kijker ook de wil krijgen om volgende keer écht in fysieke vorm aanwezig te zijn bij het evenement. Nederland Zingt wil de kijker duidelijk maken dat een zo puur mediaal mogelijke beleving van het evenement alleen te beleven is door aanwezig te zijn. Dit komt overeen met haar doelstelling van het concept 'nieuwe stijl' om een opname een sterkere beleving en een sterker gevoel van een evenement (in plaats van een opname) mee te geven.

Aanbevelingen

Zelfs in 2002, toen het internet uiteraard nog niet zo ver ontwikkeld was als nu, was het voor Bolter en Grusin al een normaal verschijnsel dat televisiebeelden letterlijk werden overgeplaatst op internet. Dit is één van de meest directe vormen van *repurposing*: 'to take a "property" from one medium and reuse it in another'.⁶⁵ Remediatie blijkt onvermijdelijk binnen deze *repurposing* op basis van het academische discours over de overgang van televisie naar internet. Omdat alle beelden van de liveregistraties met een televisie-insteek zijn gefilmd, zal het remediëren moeten gebeuren door de televisiebeelden op zo een manier te monteren dat het een internetvideo wordt. Op basis van de voorgaande analyses zou ik de volgende aanbevelingen aan Nederland Zingt willen doen met betrekking tot haar online liveregistraties:⁶⁶

(1) Nederland Zingt mag in haar liveregistraties nog meer focussen op details.

⁶³ Vernallis, *Reconfiguring Music Video*, 184-186.

⁶⁴ *Ibid.*, 185.

⁶⁵ *Ibid.*, 45.

⁶⁶ De adviezen zijn volledig op basis van de in deze tekst behandelde informatie. Dit wil niet zeggen dat er bijvoorbeeld geen andere esthetische aspecten van Vernallis of technische aspecten van Peer en Ksiazek toepasbaar zijn op de liveregistraties van Nederland Zingt.

Zoals al eerder benoemt, geeft Vernallis aan dat in online muziekvideo's steeds meer gefocust wordt op details.⁶⁷ Dit is nog lang niet altijd terug te zien in de online liveregistraties van Nederland Zingt. In 'Kom, nu is de tijd' zijn al wel goede voorbeelden te zien wanneer de kleine kaarsjes en waxinelichtjes in beeld worden gebracht, maar in de video's van de reguliere opnames gaan details niet verder dan wat onscherp gefilmde bloemen in de voorgrond. Dit soort details in de voor- of achtergrond zouden meer met meer nadruk gefilmd kunnen worden. Niet alleen voorwerpen in de mise-en-scène kunnen gedetailleerder in beeld gebracht worden; ook het publiek zou nadrukkelijker persoon voor persoon in beeld kunnen worden gebracht in plaats van de complete zingende massa zoals dat nu regelmatig gebeurt. Een kleiner aantal publieksleden tegelijkertijd in beeld brengen is ook al redelijk 'getest' bij de besproken opname van 'Kom, nu is de tijd'.

(2) *Nederland Zingt mag haar video's verder ontwikkelen op hypermediaal gebied.*

Nederland Zingt profileert zichzelf als crossmediaal bedrijf,⁶⁸ wat inhoudt dat ze zich met meerdere mediavormen bezighoudt. Nu verwijzen alle video's en alle geluidsbestanden op de verschillende media nog terug naar de televisieprogramma's, maar er kan ook veel meer verwezen worden naar andere media waarbinnen Nederland Zingt zich profileert waardoor het aansluit bij het door Vernallis' beschreven 'Mirroring the Internet, Eliciting Participation'⁶⁹. Een eenvoudige manier waarop Nederland Zingt in haar internetvideo's nog meer naar het medium internet kan verwijzen is door nog meer gebruik te maken van suggesties tijdens en na de video. Dit kan aan de hand van de *graphic* van het logo die het bedrijf nu inzet (behorende tot Vernallis' categorie 'Scale and Graphic Values'⁷⁰) waarbij suggesties voor andere video's worden getoond, maar bijvoorbeeld ook middels een eenvoudig 'i'tje' boven in beeld.

Wellicht zou er ook verwezen kunnen worden naar content op de site of zou er aan het begin van de online video nog een *graphic* in beeld kunnen verschijnen waarop het lied wordt aangekondigd, waarmee het logo nog eens wordt getoond of iets dergelijks. 'Many of the most popular YouTube clips [...] present their beginnings and endings with a cartoon drawing, as if to acknowledge YouTube's low bandwidth and small format.'⁷¹ Daarbij kan een verwijzing vanaf een succesvolle YouTube-video een andere video wellicht meenemen in

⁶⁷ Vernallis, 'Music Video's Second Aesthetic?', 447.

⁶⁸ Schol, 'NeZi – jaarplan 2018', 4.

⁶⁹ Vernallis, Reconfiguring Music Video, 200-201.

⁷⁰ Ibid., 189-190.

⁷¹ Ibid., 190.

het succes.⁷² Het toevoegen van dit soort relatief eenvoudige vormen van hypermedialiteit kan sterk bijdragen aan een geschiktere vorm van video's voor internet zonder het streven naar immedialiteit van de opnames zelf te verliezen.

(3) *Nederland Zingt mag in haar video's met snellere shotwisselingen werken, maar moet hierbij wel rekening houden met een bepaald vast ritme in de verschillende shots.*

Zoals bleek uit de analyses van de drie video's hierboven, wisselt Nederland Zingt, mede dankzij het feit dat er twee regisseurs werken, behoorlijk van editing. Deze manieren zijn niet altijd even goed gericht op het maken van online video's. Volgens de esthetiek van online video's is het van belang om shots in een vaststaand ritme te monteren (zoals de video 'I'll wish I had given Him more'), maar wel in een hoger tempo dan televisiebeelden (zoals de video 'Kom, nu is de tijd').⁷³ Nederland Zingt heeft hier en daar dus al goede insteken te pakken voor haar editing, maar zal er een bepaalde eigenheid en een bepaalde vorm in moeten vinden die beter aansluit bij de esthetiek van het internet zoals met name beschreven in Vernallis' categorie 'Reiteration and Pulse'⁷⁴.

Conclusie

Al met al valt er te concluderen dat de online video's van Nederland Zingt nog teveel op televisie zijn gericht, voornamelijk doordat er vrijwel niets aan de beelden is veranderd voor internet. Nederland Zingt zal haar *repurposing* van televisiebeelden voor online gebruik specifiek voor moeten invullen, zoals het bedrijf zelf al wel voorzichtig aangeeft, maar ook zeker zoals het wetenschappelijke discours dit aangeeft. Zoals Nederland Zingt nu te werk gaat, blijven de video's televisieclips die online een plek hebben gekregen en komt de *repurposing* niet mooi uit de verf doordat er in een te kleine mate aan remediatie wordt gedaan. Bovenstaande adviezen – het sterker focussen op details, het hypermedialer werken en een andere manier van editen aannemen – vormen uiteraard geen garanties tot succesvolle(re) internetvideo's, maar zullen zeker bijdragen aan een sterkere online esthetiek. Daarbij is het internet dé plek om met deze adviezen te experimenteren.⁷⁵

⁷² Ibid., 200-201.

⁷³ Ibid., 184-187.

⁷⁴ Ibid., 184-186.

⁷⁵ Van Oort, interview.

Bolter en Grusin geven al aan dat remediatie niet een proces is dat steevast van oude naar nieuwe media verloopt.⁷⁶ Ook televisie zou zich kunnen ontwikkelen op basis van ontwikkelingen van het internet. In mijn onderzoek ligt er een duidelijke nadruk op de ontwikkeling van de online video's, wat echter niet betekent dat de televisieprogramma's van Nederland Zingt niet aan verdere ontwikkeling toe zijn. Wellicht zouden de televisieclips van Nederland Zingt ook wat kunnen hebben aan de aanbevelingen voor online liveregistraties. Dit is een onderwerp voor een nuttig vervolgonderzoek. Wanneer duidelijk wordt welke internetvideo-eigenschappen ook kunnen worden ingezet voor televisieclips, zou er weer efficiënter gefilmd kunnen worden met als doel om weer gelijke beelden aan te leveren voor zowel online als voor televisie.

In een vervolgonderzoek zou ook nog gekeken kunnen worden naar hoe andere liveregistraties van christelijke muziek online publiek bereiken. Een vergelijkbare liveregistratie van 'Kom, nu is de tijd' is bijvoorbeeld 'Come, now is the time' uitgevoerd door het Oslo Gospel Choir.⁷⁷ Deze video vertoont veel overeenkomsten met de video's van Nederland Zingt, maar heeft bijna tachtig keer zoveel views op YouTube.⁷⁸ Het is zeker het onderzoeken waard waardoor dit grote verschil in populariteit ontstaat. Naar aanleiding van het interview met Van Oort blijft natuurlijk ook nog de vraag of het veranderen van de esthetiek wel de sleutel is sterkere online video's. Vragen op het gebied van andere marketing, andere doelgroepen aantrekken en andere muziek gebruiken voor online video's, blijven bestaan. Deze kunnen wellicht ook in toekomstig onderzoek worden behandeld.

⁷⁶ Bolter en Grusin. *Remediation*, 224.

⁷⁷ 'Oslo Gospel Choir – Come, now is the time to Worship (HD)d With songtekst/lyrics', YouTube, geplaatst op 16 april 2012, <https://www.youtube.com/watch?v=rmnE8JvRqy8> (Geraadpleegd op 3 januari 2019).

⁷⁸ Op 17 december 2018 had de video 'Oslo Gospel Choir – Come, Now is the time to Worship (HD)With songtekst/lyrics' 680.066 views tegenover 8.684 views voor de video 'Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd'; 'Oslo Gospel Choir – Come, now is the time to Worship (HD)d With songtekst/lyrics', YouTube, geplaatst op 16 april 2012, <https://www.youtube.com/watch?v=rmnE8JvRqy8> (Geraadpleegd op 3 januari 2019); 'Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd', YouTube, geplaatst op 30 januari 2017, <https://youtu.be/eGqTgl-2hBE> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

Geraadpleegde literatuur

Baarda, Ben en van der Hulst, Monique. *Basisboek Interviewen: Handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews*. Vierde druk. Groningen, Houten; Noordhoff Uitgevers bv, 2017.

Bolter, Jay en Grusin, Richard. *Remediation: Understanding New Media*. Cambridge: MIT Press, 2002.

Danielsen, Anne en Kjus, Yngvar. 'The mediated festival: Live music as trigger of streaming and social media engagement'. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* (digitaal tijdschrift), Sage Publications, 25 juli 2017, <https://journals-sagepub-com.proxy.library.uu.nl/doi/pdf/10.1177/1354856517721808> (Geraadpleegd 13 november 2018).

Edmond, Maura. 'Here We Go Again: Music Videos after YouTube'. *Television & New Media* 15, Nr. 4 (2014): 305-320.

Evangelische Omroep. 'Over de EO', 'Missie en bestuur', 'Missie Evangelische Omroep', 'Evangelie'. Link niet langer beschikbaar. Geraadpleegd op 15 november 2018.

Kist, Reinier. 'Forse kritiek van omroepen op het online beleid van de NPO' (online artikel). Geraadpleegd op 23 oktober 2018. <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/09/13/hoer-digitaal-is-hilversum-4249357-a1521102>.

Nederland Zingt. 'Martin Zonnenberg stopt met orgelspelen'. Geplaatst op 1 april 2018. <https://www.facebook.com/NederlandZingt/videos/1688487977879057/>.

Nederland Zingt. 'Verslag'. Info. Laatst aangepast op 23 februari 2018. https://www.facebook.com/pg/NederlandZingt/about/?ref=page_internal.

Peer, Limor en Ksiazek, Thomas B. 'YouTube and the Challenge to Journalism'. *Journalism Studies* 12, Nr. 1 (2011): 45-63.

Schol, Albert-Jan. 'NeZi – Jaarplan 2018'. Ongepubliceerd manuscript, laatst aangepast in najaar 2017. PDF-bestand.

SKO Jaarrapport TV 2017. Amsterdam: Stichting Kijkonderzoek, 2018. PDF. Geraadpleegd op 23 oktober 2018.

https://kijkonderzoek.nl/images/Persberichten_algemeen/SKO_Jaarrapport_TV_2017.pdf.

Stichting Opwekkingslectuur. 'Opwekkingsliederen'. Putten: Stichting Opwekkingslectuur, 1978-2018.

Terlouw, Michaël. *Michaël studeert af* (blog). Geraadpleegd op 23 oktober 2018.

<https://michaelstudeertaf.wordpress.com/>.

Vernallis, Carol. 'Music Video's Second Aesthetic?'. In *The Oxford Handbook of New Audiovisual Aesthetics*, red. John Richardson, Claudia Gorbman en Carol Vernallis, 437-465. Oxford, New York; Oxford University Press, 2013.

Vernallis, Carol. 'Reconfiguring Music Video: Beyoncé's "Video Phone".' In *Unruly Media: YouTube, Music Video, and the New Digital Cinema*, 181-203. Oxford, New York; Oxford University Press, 2013.

YouTube. 'Nederland Zingt: Blijf mij nabij'. NederlandZingt. Geplaatst op 23 december 2017. <https://www.youtube.com/watch?v=0QZLIXp0vLQ> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

YouTube. 'Nederland Zingt: I'll wish I had given Him more'. NederlandZingt. Geplaatst op 14 maart 2018. <https://youtu.be/iIzkCDuOaAU> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

YouTube. 'Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd'. NederlandZingt. Geplaatst op 30 januari 2017. <https://www.youtube.com/watch?v=eGqTgl-2hBE> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

YouTube. 'Nederland Zingt Dag 2018: U bent welkom'. NederlandZingt. Geplaatst op 21 april 2018. <https://www.youtube.com/watch?v=IPoG-k7upiM> (Geraadpleegd op 3 januari 2019).

YouTube. 'Oslo Gospel Choir – Come, now is the time to Worship (HD) With songtekst/lyrics'. danielvdkooi. Geplaatst op 16 april 2012.
<https://www.youtube.com/watch?v=rmnE8JvRqy8> (Geraadpleegd op 6 januari 2019).

Appendix 1: Transcript interview Bas van Oort

Datum van het interview: 30 november 2018

Locatie van het interview: Editsset, EO-gebouw, Hilversum

Interviewer: Lauriene Pot

Geïnterviewde: Bas van Oort

Omwille van privacyredenen mag het transcript van het interview met Van Oort niet openbaar worden gemaakt. Daarom is het transcript uit deze versie van het onderzoeksverslag verwijderd.

Appendix 2, §1: Analyse ‘Kom, nu is de tijd’

MARTIN BRAND + ELISE MANNAH + JAAP KRAMER + GERALD TROOST + SAMENZANG

Kom, nu is de tijd⁷⁹

Bundel: Opwekking, lied 539.

Originele titel: Come, now is the time

Tekst: Brian Doerksen (1965-...)

Vertaling: Peter van Essen

Muziek: Brian Doerksen (1965-...)

Arrangement: Onbekend

Instrumentarium: Piano, gitaar, contrabas, percussie

Zang:

- Martin Brand (Afbeelding 1)⁸⁰
- Elise Mannah (Afbeelding 2)
- Jaap Kramer (Afbeelding 3)
- Gerald Troost (Afbeelding 4)

Voorafgaand aan de tabel, zal eerst het originele draaiboek getoond worden van de liveregistratie van ‘Kom, nu is de tijd’.⁸¹

⁷⁹ ‘Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd’, YouTube, geplaatst op 30 januari 2017, <https://youtu.be/eGqTgl-2hBE> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

⁸⁰ Alle afbeeldingen zijn *stills* uit de besproken video.

⁸¹ In het draaiboek worden overgangen tussen de verschillende gedeeltes van het lied (coupletten en refreinen) aangegeven met witregels. Daarom heb ik ervoor gekozen om in de tabel ook lege (in dit geval blauw gearceerde) regels voor dit doeleinde te gebruiken.

In theorie worden er acht camera's gebruikt tijdens deze opname. Of er ook in werkelijkheid shots van al deze camera's zijn gebruikt, is moeilijk aan de hand van de beelden te controleren. De beelden zijn niet 'gescript' (van tevoren op papier vastgesteld) en alles is *ad libitum* gefilmd. Omdat dit geen opname is voor televisie, is er meer geëxperimenteerd met de stabiliteit van shots, de beeldvoering en de snelheid van shotwisselingen.

1. Welkom + gebed en samenzang

2. Kom, nu is de tijd - Samenzang

... sec. toon

Kom, nu is de tijd: aanbiiiiid Hem.
Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw God.
Kom, zoals je bent, aanbiiiiid Hem.
Kom, zoals je bent en geef je hart.
Kom.

... sec. toon

Kom.

10m ritme

Kom, nu is de tijd: aanbiiiiid Hem.
Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw God.
Kom, zoals je bent, aanbiiiiid Hem.
Kom, zoals je bent en geef je hart.
Kom.

2m

Eens zal elke tong U belijden als Heer,
buigt zich elke knie voor U neer.
Toch heeft U het beste aan Hem beloofd
die nu in U gelooooft.

1m

Kom, nu is de tijd: aanbiïïïïd Hem.
Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw God.
Kom, zoals je bent, aanbiïïïd Hem.
Kom, zoals je bent en geef je hart.
Kom.

2m

9m solo - instrument ?

Eens zal elke tong U belijden als Heer,
buigt zich elke knie voor U neer.
Toch heeft U het beste aan Hem beloofd
die nu in U gelooooft.

Eens zal elke tong U belijden als Heer,
buigt zich elke knie voor U neer.
Toch heeft U het beste aan Hem beloofd
die nu in U gelooooft.

break

Kom, nu is de tijd: aanbiïïïïd Hem.
Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw God.
Kom, zoals je bent, aanbiïïïd Hem.
Kom, zoals je bent en geef je hart.
Kom.

...m Kom (herhalingen)

uitklank 5'00

Shotnr. + (Tijdsaanduiding in YT-video) ⁸²	Duur shot (in aantal tellen in YT- video) ⁸³	(Lied)tekst tijdens shot	Klinkend instrumentarium / klinkende zangers tijdens shot	In beeld in YT-video
1 (0.00-0.00) ⁸⁴	2	-	Gitaar, shakers	Gitaar en handen van de gitarist
2 (0.01-0.02)	2	-	Gitaar, piano, shakers	Handen van de percussionist met shakers
3 (0.03-0.04)	4	[Ad libitum zang op de klank 'O'.]	Martin, gitaar, piano, shakers	Martin, frontaal shot
4 (0.05-0.08)	6	[Gesproken:] Als je het kent, zing maar mee: Kom, nu is de tijd.	Martin, gitaar, piano, shakers	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd ⁸⁵
5 (0.09-0.12)	7	Kom, nu is de tijd,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, ⁸⁶ gitaar, piano, shakers	Martin, frontaal shot
6 (0.13-0.14)	4	aanbid	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers	Jaap, frontaal shot
7 (0.15-0.17)	5	Hem.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano,	Overzicht van de zaal vanaf de rechter zijkant

⁸² Wanneer de tijdsaanduiding van het begin van een shot hetzelfde is als de tijdsaanduiding van het einde van een shot, kan men ervan uit gaan dat een shot ongeveer één seconde duurt.

⁸³ YouTube zal in dit schema worden aangeduid met de afkorting YT.

⁸⁴ De shotwisselingen volgen elkaar dusdanig snel op in deze video, dat het handiger is om met tellen te werken in plaats van met maten. Dit lied staat in een vierkwartsmaat; vier tellen vormen dus één maat.

⁸⁵ Links en rechts gezien vanuit het publiek

⁸⁶ Samenzang zal in dit schema worden aangeduid met de afkorting sz.

			shakers	gefilmd.
8 (0.18-0.27)	15	Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw God.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers	Van rechts naar links, Jaap, Elise, Martin en Gerald. ⁸⁷
9 (0.28-0.31)	8	Kom, zoals je bent,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers	Gerald en Martin, frontaal gefilmd
10 (0.32-0.34)	5	aanbid	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers	Martin frontaal gefilmd, Gerald in de achtergrond
11 (0.35-0.36)	3	Hem. (Kom, zoals je bent)	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers	Handen van de percussionist met shakers
12 (0.37-0.41)	9	Kom, zoals je bent en	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers	Overzicht van de ruimte vanaf de rechter zijkant gefilmd.
13 (0.42-0.46)	9	geef je hart,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd
14 (0.47-0.55)	15	kom. [Gesproken:] Kom, nu is de tijd. [Gezongen:] Kom, nu is de	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Martin, frontaal gefilmd.
Te midden van shot 14 start opnieuw het couplet				
15 (0.56-1.00)	10	tijd: aanbid Hem.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Elise, Martin en Gerald, gefilmd vanaf de rechterkant.
16 (1.01-1.10)	17	Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw God.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Elise, frontaal gefilmd.
17 (1.11-1.16)	12	Kom, zoals je bent, aanbid	Martin, Jaap, Elise,	Focus van lamp in de

⁸⁷ De namen in deze kolom duiden elke keer op een volgorde van voor naar achter in beeld, tenzij anders aangegeven.

			Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	voorground naar Gerald in de achtergrond, frontaal gefilmd.
18 (1.17-1.20)	5	Hem.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Gitarist scherp in achtergrond, bassist onscherp in voorgrond
19 (1.21-1.28)	13	Kom, zoals je bent en geef je hart.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd. Kaarsjes onscherp in de voorgrond.
20 (1.29-1.29)	3	-	Gitaar, piano, shakers, contrabas	Handen van de pianist
21 (1.30-1.31)	3	Kom.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, contrabas	Gerald en Martin. Hoofden van het publiek onscherp in voorgrond
22 (1.32-1.34)	4	[Gesproken:] Eens zal elke tong U belijden	Martin, gitaar, piano, shakers, contrabas	Handen van de percussionist met de shakers waarna de camera afdaalt naar de handen van de gitarist
23 (1.35-1.38)	6	Eens zal elke tong U belijden als Heer.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Gerald, Martin, Elise en Jaap, gefilmd vanaf linksvoor. Hoofden van het publiek onscherp in beeld.
24 (1.39-1.44)	10	buigt zich elke knie voor U neer.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Vrouw in het publiek
25 (1.45-1.53)	16	toch heeft U aan hem beloofd, die nu in U gelooft [Gesproken:] Eens zal elke tong	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano,	Van rechts naar links, Jaap, Elise en Martin

			shakers, tamboerijn, contrabas	
26 (1.54-1.57)	7	Eens zal elke tong U belijden als Heer,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Twee vrouwen in het publiek
27 (1.58-2.02)	9	buigt zich elke knie voor U neer,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Jaap, Elise, Martin en Gerald frontaal gefilmd. Enkele hoofden van het publiek in de voorgrond.
28 (2.03-2.06)	7	toch heeft U het beste aan hem beloofd,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Twee vrouwen in het publiek (zelfde als shot 26)
29 (2.07-2.07)	2	die nu	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Handen van de percussionist.
30 (2.08-2.15)	14	in U gelooft. [Gesproken:] Zingen jullie het eens: 'kom, nu is de tijd.' [Gezongen:] Kom,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, tamboerijn, contrabas	Bassist, Jaap, Elise, Martin en Gerald gefilmd vanaf rechtsvoor. In de voorground hoofden van het publiek en een lamp.
Te midden van shot 30 start het couplet				
31 (2.16-2.20)	10	nu is de tijd, aanbid	Sz, gitaar, trommel, contrabas	Vier publieksleden
32 (2.21-2.25)	9	Hem. [gesproken:] nu is de tijd. [Gezongen:] Kom,	Martin, sz, gitaar, piano, trommel, contrabas	Handen van de gitarist
33 (2.26-2.29)	7	nu is de tijd: ontmoet	Sz, gitaar, piano, trommel, contrabas	Vrouw uit het publiek

34 (2.30-2.38)	11	jouw God. [Gesproken:] je mag komen zoals je bent. [Gezongen:] Kom, zoals je bent aan-	Martin, sz, gitaar, piano, trommel, contrabas	Rij van het publiek
35 (2.39-2.42)	6	bid Hem. (Tegenstem Martin: aanbid Hem)	Martin, sz, gitaar, piano, trommel, contrabas	Twee vrouwen in het publiek (zelfde als shot 26)
36 (2.43-2.49)	7	Kom, zoals je bent en geef je	Martin, sz, gitaar, piano, trommel, contrabas	Martin, frontaal gefilmd. Hoofden van het publiek onscherp in voorgrond.
37 (2.50-2.52)	6	hart. Kom.	Martin, sz, gitaar, piano, trommel, contrabas	Vrouw uit het publiek In de voorgrond onscherp gezichten van andere publieksleden.
38 (2.53-3.00)	14	[Gesproken:] Wij geloven, eens komt de dag, dan zal elke tong... [Gezongen:] Eens zal elke tong U belijden als Heer,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Martin, frontaal gefilmd. Camera maakt een dalende en een stijgende beweging.
39 (3.01-3.06)	11	buigt zich elke knie voor U neer, toch heeft U	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd. Kaarsjes onscherp in de voorgrond.
40 (3.07-3.11)	9	het beste aan hem beloofd, die nu in	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Lager zittende, voorste rij van het publiek
41 (3.12-3.16)	8	U gelooft. [Gesproken:] Eens. [Gezongen:] Eens zal elke tong	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Handen van de pianist
Te midden van shot 41 start de herhaling van het refrein				
42 (3.17-3.19)	5	U belijden als Heer,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano,	Bassist

			shakers, trommel, contrabas	
43 (3.20-3.22)	6	buigt zich elke knie voor U neer,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd. Kaarsjes onscherp in de voorgond.
44 (3.23-3.24)	4	-	Gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Handen van de gitarist
45 (3.25-3.34)	17	toch heeft U het beste aan hem beloofd die nu in U gelooft. [Gesproken:dus kom]	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, shakers, trommel, contrabas	Elise, Martin en Gerald frontaal gefilmd.
46 (3.35-3.41)	12	Kom, nu is de tijd: aanbid	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd. In de voorgond een soort balustrade.
47 (3.42-3.52)	17	Hem. Kom, nu is de tijd: ontmoet jouw	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Martin vanaf rechts gefilmd. Gerald onscherp in de achtergrond. Camera beweegt naar Elise.
48 (3.53-3.59)	12	God.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Gerald, frontaal gefilmd
49 (4.00-4.02)	6	Kom, zoals je bent, aanbid	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd. In de voorgond een soort balustrade (net als in shot 46)
50 (4.03-4.06)	7	Hem. Kom,	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Handen van de gitarist

51 (4.07-4.15)	14	zoals je bent en geef je hart.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Gezicht Elise, gezicht Jaap in de achtergrond
52 (4.16-4.22)	8	Kom.	Martin, Jaap, Elise, Gerald, sz, gitaar, piano, contrabas	Overzicht van de ruimte van links-bovenaf gefilmd. In de voorgrond een soort balustrade (net als in shot 46)

Geraadpleegde bronnen:

YouTube. 'Nederland Zingt: Kom, nu is de tijd'. NederlandZingt. Geplaatst op 30 januari 2017. <https://www.youtube.com/watch?v=eGqTgl-2hBE> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

Appendix 2, §2 : Analyse ‘Blijf mij nabij’

CHOSEN GOSPEL CHOIR + VOX JUBILANS + SAMENZANG

Blijf mij nabij⁸⁸

Bundel: Liedboek voor de Kerken 1973, gezang 392:3, 4 en 5.

Originele titel: Abide with me; fast falls the eventide

Tekst: Henry Francis Lyte (1793-1847)

Vertaling: W. Barnard (1920-2010), Ad den Besten (1923-2015), W. J. van der Molen (1923-2002)

Muziek: William Henry Monk (1823-1889)

Arrangement: Jaap Kramer

Instrumentarium: Piano, orgel, vier violen (waarvan één solerend), contrabas (uitsluitend pizzicato), twee trompetten

Koren:

- Chosen Gospel Choir → ‘[B]lack gospelmuziek, met uitstapjes naar andere stromingen gospel.’⁸⁹ (Afbeelding 1)⁹⁰
- Vox Jubilans → ‘[P]salmen, geestelijke liederen en klassieke werken.’⁹¹ (Afbeelding 2)

Voorafgaand aan de tabel, zal eerst het originele draaiboek getoond worden van de liveregistratie van ‘Blijf mij nabij’.⁹²

⁸⁸ ‘Nederland Zingt: Blijf mij nabij’, YouTube, geplaatst op 23 december 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=0QZLIXp0vLQ> (geraadpleegd op 27 december 2018).

⁸⁹ ‘Bio’, Chosen Gospelchoir, geraadpleegd op 27 december 2018. <http://chosen-gospelchoir.nl/bio/>;

In de tabel zal Chosen Gospel Choir worden aangeduid als Chosen. Dit gebeurt ook in het originele draaiboek.

⁹⁰ Beide afbeeldingen zijn *stills* uit de besproken video.

⁹¹ ‘Meezingen’, Vox Jubilans, geraadpleegd op 27 december 2018. <http://www.voxjubilans.nl/koor/meezingen>;

In de tabel zal Vox Jubilans worden aangeduid als Vox. Dit gebeurt ook in het originele draaiboek.

⁹² In het draaiboek worden overgangen tussen de verschillende gedeeltes van het lied (verzen en tussenspelen) aangegeven met witregels. Daarom heb ik ervoor gekozen om in de tabel ook lege (in dit geval blauw gearceerde) regels voor dit doeleinde te gebruiken.

‘Filmisch intro – alle shots in bewerking’. Camera’s 1 tot en met 7 zijn in gebruik. Alleen camera 8 bij het orgel wordt in dit lied niet ingezet. Camera 7 is de crane. In de laatste kolom wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende camera’s met uitzondering van de crane. Wanneer de crane afwijkt van het draaiboek zal dit vermeld worden. De verschillen tussen andere camera’s zijn te moeilijk te achterhalen en dit verschil zal ook niet van belang zijn, wanneer wel het juiste onderwerp in beeld wordt gebracht.

CA5 Beneden			10. CHOSEN GOSPEL CHOIR + VOX JUBILANS + SAMENZANG
			Blijf mij nabij
Check!			Tekst: Ad den Besten, muziek: William Henry Monk arr. Jaap Kramer
Filmisch intro – alle shots in bew.			
			INTRO 24 maten
1	CA1	Piano	4 maten <u>piano</u> + orgel + akkoorden 2/3/4 ^e violen+ bas pizz.
2	CA4	Viool	4 maten <u>1^e viool</u> + piano + orgel + akkoorden 2/3/4 ^e violen + bas
3	CA1	Piano en viool	4 maten piano + orgel + akkoorden 2/3/4 ^e violen + bas
4	CA3	Viool	4 maten <u>1^e viool</u> + piano + orgel + akkoorden 2/3/4 ^e violen +bas
5	CA4	Trompetten	3 maten <u>violen</u> + <u>trompetten akkoorden</u> + piano + orgel + bas
6	CA3	Violen	3 maten <u>violen</u> + <u>trompetten akkoorden</u> + piano + orgel + bas
7	CA4	Trompetten	2 maten <u>trompetten</u> + violen + piano + orgel + bas
			gospel koor
8	CA2	Chosen	U heb ik nodig, +pia+o uw genade is
9	CA3	Chosen	mijn enig licht in nacht en duisternis.
10	CA5	Chosen	Wie anders zal mijn +trp leidsman zijn dan Gij
11	CA2	Chosen	In nacht en ontij, Heer, blijf mij nabij.
			TUSSENSPEL 4 maten
12	CA3	Viool	<u>1^e viool</u> + piano + orgel + 2/3/4 ^e violen + bas
			Vox
13	CA1	Vox	Ik vrees geen kwaad, +pia+o+bas want bij mij is de Heer./trp/vio
14	CA2	Vox	Tranen en leed zijn nu niet bitter meer. /trp/vio
15	CA5	Vox	Waar is uw prikkel, dood, wat dreigt ge mij/trp/vio
16	CA4	Vox	Ik triomfeer, mij is de Heer nabij.
			TUSSENSPEL 16 maten
17	CA1	Piano	4 maten piano + orgel + akkoorden 2/3/4 ^e violen/bas
18	CA3	Viool	4 maten <u>1^e viool</u> + piano + orgel + akkoorden 2/3/4 ^e violen/bas

19	CA1	Piano	6 maten alle violen/bas + trompetten akkoorden + piano + orgel	
20	CA4	Trompetten	2 maten <u>trompetten</u> + violen +bas + piano + orgel	
			allen	
21	CA7	Publiek	Houd, Heer, Uw kruis hoog voor mijn brekend oog, /trp	+vio+bas+pia+o
22	CA6	Publiek	licht in het duister, wijs de weg omhoog.	
23	CA2	Publiek	Uw dag breekt aan, de schaduw gaat voorbij. /trp	
24	CA3	Publiek	In dood en leven, Heer, wijs Gij nabij.	+trp

Shotnr. volgens db + (Tijdsaanduiding in YT-video)	Duur shot (in aantal maten in YT-video)⁹³	Liedtekst tijdens shot	Klinkend instrumentarium/koor tijdens shot	Cameranr. volgens db	In beeld volgens db⁹⁴	In beeld in YT-video	db en YT-video overeenkomstig?
1 (0.00-0.12)	4	-	Piano, orgel, 3 violen, contrabas	1	Piano	Piano ⁹⁵ (violen in achtergrond)	Ja
2 (0.13-0.25)	4	-	1 ^e viool, piano, orgel, overige violen, contrabas	4	Viool	1 ^e viool ⁹⁶	Ja
3 (0.26-0.36)	4	-	Piano, orgel, 3 violen, contrabas	1	Piano en viool	Piano (violen in achtergrond)	Ja
4 (0.37-0.50)	4	-	1 ^e viool, piano, orgel, overige violen, contrabas	3	Viool	4 Violen, één voor één in beeld	Nee, alle violen komen nu in beeld.
5 (0.51-0.56)	2	-	4 violen, piano, orgel, contrabas, trompetten	4	Trompetten	Trompetten	Ja
6 (0.57-1.04)	2	-	4 violen, piano, orgel, contrabas, trompetten	3	Violen	3 Violen	Ja
(1.05-1.07)	1	-	4 violen, piano, orgel, contrabas,	-	-	Handen van de pianist	Nee, dit is een extra shot t.o.v.

⁹³ YouTube zal in dit schema worden aangeduid met de afkorting YT.

⁹⁴ Draaiboek zal in dit schema worden aangeduid met de afkorting db.

⁹⁵ Met de term 'piano' wordt in deze kolom een shot bedoeld waarbij zowel de piano als de pianist grotendeels in beeld te zien zijn. Wanneer er wordt ingezoomd, wordt dit nadrukkelijk aangeduid.

⁹⁶ Net als in het originele draaiboek wordt in onderstaande tabel alleen gesproken over '1e viool' wanneer deze soleert. Wanneer deze viool mee begeleidt met de rest van de violen, dan wordt deze ook aangeduid als 'viool'.

			trompetten				het db.
7 (1.08-1.17)	3	-	4 violen, piano, orgel, contrabas, trompetten	4	Trompetten	Van klankbeker naar trompettist	Nee, er komt maar één trompet in beeld.
8 (1.18-1.29)	4	U heb ik nodig, uw genade is	Chosen, piano, orgel	2	Chosen	Chosen, nadruk op voorste rij	Ja
9 (1.30-1.41)	4	mijn enig licht in nacht en duisternis	Chosen, piano, orgel	3	Chosen	Chosen, nadruk op voorste rij	Ja
10 (1.42-1.54)	4	Wie anders zal mijn leidsman zijn dan Gij	Chosen, piano, orgel, trompetten	5	Chosen	Craneshot van de hele kerk	Nee, dit shot biedt een overzicht van de hele kerk, niet alleen van Chosen.
11 (1.55-1.59)	2	in nacht en ontij, Heer	Chosen, piano, orgel, trompetten	2	Chosen	Chosen, nadruk op verschillende rijen	Ja
(2.00-2.07)	2	Blijf mij nabij.	Chosen, piano, orgel, trompetten	-	-	Chosen, gericht op twee zangeressen	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.
12 (2.08-2.19)	4	-	1 ^e Viool, piano, orgel, overige violen, contrabas	3	Viool	1 ^e Viool	Ja

13 (2.20-2.32)	4	Ik vrees geen kwaad, want bij mij is de Heer.	Vox, piano, orgel, contrabas	1	Vox	Vox, voorzijde	Ja
14 (2.33-2.45)	4	Tranen en leed zijn nu niet bitter meer.	Vox, piano, orgel contrabas, trompetten, violen	2	Vox	Vox, zijaanzicht	Ja
15 (2.46-2.55)	3½	Waar is uw prikkel, dood, wat dreigt ge mij?	Vox, piano, orgel, contrabas	5	Vox	Vox, nadruk op de middelste twee rijen	Ja
(2.56-2.58)	1	Ik	Vox, piano, orgel, trompetten, violen	-	-	1e viool	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.
16 (2.59-3.07)	2 ½	trionfeer, mij is de Heer nabij	Vox, piano, orgel,	4	Vox	Craneshot van de hele kerk	Nee, dit shot biedt een overzicht van de hele kerk, niet alleen van Vox.
17 (3.08-3.22)	4	-	Piano, orgel, violen, contrabas	1	Piano	Piano	Ja
18 (3.23-3.34)	3	-	1 ^e viool, piano, orgel, overige violen, contrabas	3	Viool	1 ^e viool	Ja
19 (3.35-3.40)	2	-	Piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	1	Piano	Handen van de pianist	Ja
(3.41-3.46)	2	-	Piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	-	-	2 violen	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.
(3.47-3.48)	½	-	Piano, orgel, 4 violen, contrabas,	-	-	Handen van de pianist	Nee, dit is een extra shot t.o.v.

			trompetten				het db.
(3.49-3.53)	1½	-	Piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	-	-	3 violen	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.
20 (3.54-3.59)	2	-	Piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	4	Trompetten	Trompetten	Ja
21 (4.00-4.12)	4	Houd, Heer, uw kruis hoog voor mijn brekend oog,	Sz, ⁹⁷ piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	7 (crane)	Publiek	Publiek, twee rijen aan de zijkant van de ruimte	Ja, maar lijkt onwaarschijnlijk dat dit met de crane is gefilmd.
22 (4.13-4.24)	4	licht in het duister wijs de weg omhoog.	Sz, piano, orgel, 4 violen, contrabas	6	Publiek	Publiek, nadruk op de eerste rij achter de preekstoel	Ja
23 (4.25-4.29)	1½	Uw dag breekt aan,	Sz, piano, orgel, 4 violen, contrabas	2	Publiek	Publiek, nadruk op de voorste rij, maar waar in de kerk is onduidelijk	Ja
(4.30-4.36)	2½	de schaduw gaat voorbij.	Sz, piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	-	-	Craneshot van de hele kerk. Beweegt relatief snel	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.
24 (4.37-4.45)	2½	In dood en leven Heer, wees Gij	Sz, piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten.	3	Publiek	Publiek, twee rijen aan de zijkant van de	Ja.

⁹⁷ Als afkorting voor samenzang wordt in de tabel 'sz' gehanteerd.

						ruimte	
(4.46-4.54)	2	nabij.	Sz, piano, orgel, 4 violen, contrabas, trompetten	-	-	Craneshot van de hele kerk.	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.
(4.55-4.56)	½	-	-	-	-	Nederland Zingt logo	Nee, dit is een extra shot t.o.v. het db.

Geraadpleegde bronnen:

Chosen Gospelchoir. 'Bio'. Geraadpleegd op 27 december 2018. <http://chosen-gospelchoir.nl/bio/>.

Vox Jubilans. 'Meezingen'. Koor. Geraadpleegd op 27 december 2018. <http://www.voxjubilans.nl/koor/meezingen>.

YouTube. 'Nederland Zingt: Blijf mij nabij'. NederlandZingt. Geplaatst op 23 december 2017.

<https://www.youtube.com/watch?v=0QZLIXp0vLQ> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

Appendix 2, §3: Analyse ‘I’ll wish I had given Him more’

URKER ZANGERS

I’ll wish I had given Him more⁹⁸

Tekst: Grace Rees Adkins (1884-1973)

Muziek: Grace Rees Adkins (1884-1973)

Koorbewerking: Eugene Clarck

Muziekbewerking: Jacob Schenk

Instrumentarium: Piano, orgel, drums, gitaar, basgitaar

Koor: Urker Zangers → Het repertoire van Urker Zangers bestaat uit Psalmen, geestelijke liederen, gospels en negrospirituals en klassieke koorwerken.⁹⁹

Voorafgaand aan de tabel, zal eerst het originele draaiboek getoond worden van de liveregistratie van ‘I’ll wish I had given Him more’.¹⁰⁰

Basisshots / ad lib.

C9 drums

C6 cello

C7 piano

C1/2/3/4/5 mannenkoor

De celliste is enkele keren in de achtergrond te zien in de video, maar zij speelt niet. Camera 6 wordt dus niet gebruikt; in ieder geval niet voor de cello. Camera 8 staat gepositioneerd bij de organist. In de liveregistratie zijn geen beelden gebruikt van deze camera.

⁹⁸ ‘Nederland Zingt: I’ll wish I had given Him more’, YouTube, geplaatst op 14 maart 2018, <https://youtu.be/iIzkCDuOaAU> (Geraadpleegd op 27 december 2018).

⁹⁹ ‘Enkele luisterfragmenten uit ons repertoire’, informatie, Urker Zangers, geraadpleegd op 27 december 2018. <http://www.urkerzangers.nl/informatie/repertoire/>;

In de tabel zal Urker Zangers worden aangeduid als UZ.

¹⁰⁰ In het draaiboek worden overgangen tussen de verschillende gedeeltes van het lied (verzen en tussenspelen) aangegeven met witregels. Daarom heb ik ervoor gekozen om in de tabel ook lege (in dit geval blauw gearceerde) regels voor dit doeleinde te gebruiken.

14. DE URKER ZANGERS**I'll wish I had given Him more**tekst Grace Rees Adkins, koorbew. Eugene Clark
orkestbew. Jacob Schenkbasisslots / ad lib

139. C9 drums

140. C6 cello

141. C7 piano

142. C1/2/3/4/5 mannenkoor

INTRO 4 maten

piano + cello + bas + drums + orgel**koor**By and by when I look on his face +combo+o
Beautiful face, thorn shadowed face
By and by when I look on his face
I'll wish I had given Him more**refrein**More, so much more +cello
More of my life than I e'er gave before
By and by when I look on his face
I'll wish I had given Him more

TUSSENSPEL 3 maten

piano + cello + combo

By and by when He holds out his hands +combo
Welcoming hands, mail riven hands
By and by when He holds out his hands
I'll wish I had given Him more**refrein**More, so much more +cello
More of my love than I e'er gave before
By and by when He holds out his hands
I'll wish I had given Him more / comboIn the light of that heavenly place
Light from his face, beautiful face
In the light of that heavenly place
I'll wish I had given Him more**refrein**More, so much more
Treasures unbounded for Him I adore
By and by when I look on his face
I'll wish I had given Him more

Shotnr. volgens db + (Tijdsaanduiding in YT-video)	Duur shot (in aantal maten in YT-video) ¹⁰¹	Liedteksten tijdens shot	Klinkend instrumentarium/koor tijdens shot	In beeld in YT-video
1 (0.00-0.18)	10 [incl. 2 maten aftikken]	-	Aftikken, gevolgd door piano, orgel, drum, gitaar en basgitaar	Piano
2 (0.19-0.34)	8	By and by when I look on His face, beautiful face, thorn shadowed face.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, inzoomend vanaf rechtsvoor. ¹⁰²
3 (0.35-0.50)	8	By and by when I look on His face, I'll wish I had given Him more.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, zijwaartse beweging met nadruk op de voorste rij. (links naar rechts)
4 (0.51-0.58)	4	More, so much more,	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, gefilmd vanaf rechtsboven.
5 (0.59-1.05)	4	More of my life than I ever gave before	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, strak shot gericht op twee zangers.
6 (1.06-1.21)	8	By and by when I look on His face, I'll wish I had given Him more.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, van rechtsboven naar rechtsonder met nadruk op de verschillende rijen.
7 (1.22-1.25)	2	-	Piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	Handen van de pianist.
8 (1.26-1.29)	2	-	Piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	Combo bestaande uit drummer, basgitarist en gitarist, publiek in de achtergrond.

¹⁰¹ YouTube zal in dit schema worden aangeduid met de afkorting YT.

¹⁰² Links en rechts gezien vanuit het publiek.

9 (1.30-1.45)	8	By and by when He holds out His hands, welcoming hands, nail riven hands.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	Preekstoel. UZ in de achtergrond. Camera beweegt naar links en zoomt in.
10 (1.46-1.52)	4	By and by when He holds out His hands,	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, van linksboven dalend naar midden-onder met nadruk op de verschillende rijen.
11 (1.53-2.00)	4	I'll wish I had given Him more.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, zijwaartse beweging met nadruk op de voorste rij. (links naar rechts)
12 (2.01-2.16)	8	More, so much more, more of my life, than I ever gave before.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ vanaf de rechterkant gefilmd met de nadruk op de verschillende rijen. Camera zoomt uit.
13 (2.17-2.32)	8	By and by when He holds out His hands, I'll wish I had given Him more.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, zijwaartse beweging met nadruk op de voorste rij. (rechts naar links)
Modulatie¹⁰³				
14 (2.33-2.39)	4	In the light of that heavenly place,	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	Preekstoel. UZ in de achtergrond. Camera beweegt omhoog.
15 (2.40-2.47)	4	light from His face, beautiful face.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, gefilmd vanaf midden-voor. Camera beweegt van boven naar beneden. Nadruk op verschillende rijen.
16 (2.48-3.03)	8	In the light of that heavenly place, I'll wish I had given Him more.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, nadruk van linksboven naar rechtsboven.
17 (3.04-3.18)	8	More, so much more. Treasure unbounded for Him I adore.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ vanaf de rechterkant gefilmd.
18 (3.19-3.37)	8	By and by, when I look on His face, I'll wish I had given Him more.	UZ, piano, orgel, drum, gitaar, basgitaar	UZ, zijwaartse beweging met nadruk op de voorste rijen. (links naar rechts)
19 (3.38-3.38) ¹⁰⁴	-	-	-	Overzicht van de hele kerk ¹⁰⁵

¹⁰³ De modulatie vormt een belangrijke muzikale wending, vandaar dat deze nadrukkelijk wordt aangegeven in de tabel.

20 (3.39-3.48)	-	-	-	Nederland Zingt logo
----------------	---	---	---	----------------------

¹⁰⁴ Wanneer de tijdsaanduiding van het begin van een shot hetzelfde is als de tijdsaanduiding van het einde van een shot, kan men ervan uit gaan dat een shot ongeveer één seconde duurt.

¹⁰⁵ Dit is niet met de *camera crane* gefilmd. Het is niet uit het draaiboek op te maken welke camera dit dan wel is.

Geraadpleegde bronnen:

Urker Zangers. 'Enkele luisterfragmenten uit ons repertoire'. Informatie. Geraadpleegd op 27 december 2018).
<http://www.urkerzangers.nl/informatie/repertoire/>.

YouTube. 'Nederland Zingt: I'll wish I had given Him more'. NederlandZingt. Geplaatst op 14 maart 2018. <https://youtu.be/iIzkCDuOaAU>
(Geraadpleegd op 27 december 2018).